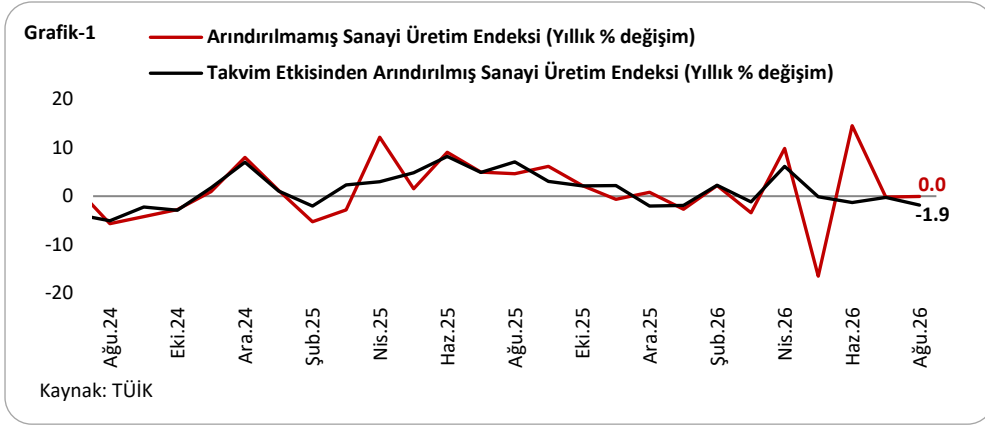

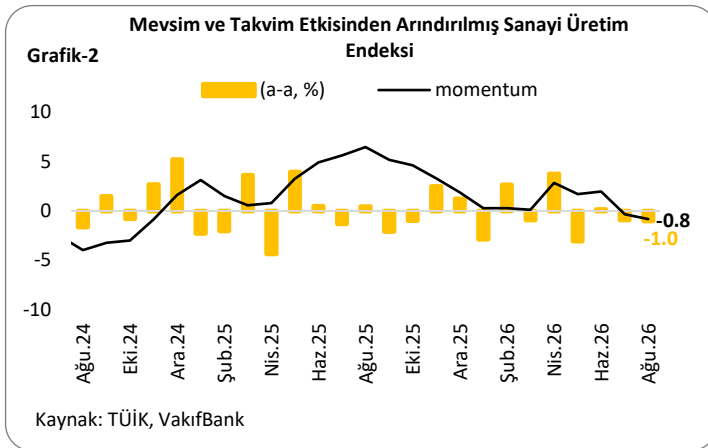
Sanayi üretim endeksi Ağustos ayında yıllık %1.9 ve aylık %1.0 azaldı.

Sanayi üretim endeksi Ağustos ayında arındırılmamış¹ verilerle yıllık bazda yatay seyredirken, takvim etkisinden arındırılmış verilerle yıllık %1.9 azaldı (Grafik-1). Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise bir önceki aya göre %1.0 azalış kaydetti (Grafik-2).

Arındırılmamış sanayi üretim endeksi Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre belirgin bir değişim göstermedi. Öncü göstergeler yıllık bazda değerlendirildiğinde, otomobil üretiminin %22.2 azalması ve sermaye malı ithalatının %0.8 gerilemesi üretim açısından zayıf bir görünüme işaret etti. Buna karşılık beyaz eşya üretiminin %4.5, ihracatın %8.1 ve ara malı ithalatının %14.5 artması olumlu gelişmeler olarak öne çıktı. Kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı ayına göre değişmezken, imalat PMI yıllık bazda 0.8 puan yükselmesine rağmen 48.1 ile 50 eşik değerinin altında kalmaya devam etti.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi Ağustos ayında yıllık bazda %1.9 azaldı. Sektörler bazında değerlendirildiğinde, imalat sanayi üretimi %2.5 gerilerken, madencilik ve taş ocaklığı üretimi %1.7, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı %1.3 arttı. İmalat sanayindeki gerilemeye karşılık diğer iki ana sektördeki artışlar düşüşü sınırladı. Ana sanayi grupları itibarıyla sermaye malı üretimi %5.1, dayanıksız tüketim malı üretimi %4.1, dayanıklı tüketim malı üretimi %1.5 ve ara malı üretimi %0.8 azaldı. Enerji üretimi ise %4.4 artarak diğer gruplardan olumlu ayrıştı. Teknoloji düzeyine göre orta-yüksek teknoloji ürünleri üretimi %5.6, düşük teknoloji ürünleri üretimi %3.1 ve orta-düşük teknoloji ürünleri üretimi %1.9 gerilerken, yüksek teknoloji ürünleri üretimi %14.5 arttı. Alt sektörler itibarıyla diğer ulaşım araçları, giyim eşyaları ve başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatındaki düşüşler dikkat çekerken, bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin, motorlu kara taşıtlarının ve elektrikli teçhizatın imalatında ise artış kaydedildi.

Yakın dönemli gidişatı göstermesi açısından önem taşıyan mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi, Ağustos ayında bir önceki aya göre %1.0 geriledi (Grafik-2). İmalat sanayi üretimi aylık bazda %1.6 azalırken, madencilik ve taş ocaklığı üretimi %4.1, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı %3.3 arttı. Ana sanayi gruplarında sermaye malı üretiminin %3.3, dayanıklı tüketim malı üretiminin %2.9, ara malı üretiminin %0.9 ve dayanıksız tüketim malı üretiminin %0.7 azalmasına karşılık enerji üretimi %3.4 yükseldi. Aynı dönemde kapasite kullanım oranı aylık bazda gerilerken, reel kesim güven endeksi, tüketici güven endeksi ve imalat PMI yükseldi. İhracat, ara malı ve sermaye malı ithalatı ile otomobil üretimi azalırken, beyaz eşya üretimi arttı. Öncü göstergelerin farklı yönlerde hareket etmesi, sanayi üretiminin aylık seyrine ilişkin karışık bir görünüm sundu. Sanayi üretiminin kısa

vadeli seyrine ilişkin izlenen momentum göstergesi, Temmuz ayındaki -0.4 seviyesinden Ağustos ayında -0.8'e geriledi. Göstergenin negatif bölgede aşağı yönlü hareketini sürdürmesi, üretimdeki zayıf seyrin devam ettiğine işaret etti.

¹ Arındırılmamış sanayi üretim endeksi ile takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi arasındaki fark çalışılan gün sayısının haftasonu tatili, resmi tatil, bayram tatili gibi süreyi etkileyen nedenlerin değişmesinden kaynaklanıyor. Arındırılmamış ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi "yıllık" olarak açıklanıyor.

Sonuç olarak sanayi retimi Ağustos ayında arındırılmamış verilerle yıllık bazda yatay seyrederken, takvim etkisinden arındırılmış verilerle %1.9 azaldı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeks ise aylık bazda %1.0 geriledi. Hem yıllık hem de aylık düşüşte imalat sanayindeki zayıflama öne çıkarken, enerji üretimindeki artış gerilemeyi sınırladı. Sermaye malı üretiminin yıllık ve aylık bazda azalması ile orta-yüksek teknoloji ürünleri üretimindeki düşüş dikkat çekti. İmalat PMI'ın 48.1 ile eşik değerin altında kalması, kapasite kullanım oranının aylık bazda gerilemesi ve momentum göstergesindeki düşüş de üretimdeki zayıf görünümü destekledi.

Eylöl ayına ilişkin öncü göstergeler sanayi üretiminin seyri açısından karışık bir görünüm sunuyor. Kapasite kullanım oranı Ağustos ayına göre 0.7 puan yükselerek %74.2'ye ulaşırken, tüketici güven endeksi 1.15 puan artarak 91.9 seviyesine çıktı. Buna karşılık reel kesim güven endeksi 0.8 puan azalarak 102.0'a, imalat PMI ise 0.2 puan gerileyerek 47.9'a indi. Yıllık bazda kapasite kullanım oranı ve güven göstergelerinde iyileşme görölmekle birlikte, PMI'ın 50 eşik değerin altında kalması ve momentum göstergesindeki zayıflama, sanayi üretiminde toparlanma sinyallerinin henüz belirginleşmediğine işaret ediyor. Önümüzdeki dönemde iç ve dış talep koşulları, jeopolitik gelişmeler ve üretim maliyetlerinin sanayi üretimi ile ihracat performansı üzerindeki etkileri yakından izlenecek.

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değışiklik yapma hakkına sahiptir.